

Stappen m.e.r. / inhoud MER

- [Leeswijzer van deel 5-METHODOLOGIE en INHOUD MER](#)
- [1 - Afbakenen van het studiegebied](#)
- [2 - Effectbepaling en -synthese](#)

Leeswijzer van deel 5-METHODOLOGIE en INHOUD MER

In een milieueffectenonderzoek worden methodologisch een aantal stappen doorlopen. Deze vind je ook terug in de inhoud van een MER, al dan niet als apart hoofdstuk of aparte paragraaf. In deel [5-METHODOLOGIE en INHOUD MER](#) worden de verschillende stappen en de methodologische en inhoudelijke aandachtspunten bij elk van die stappen overlopen. Deze aandachtspunten zijn in grote lijnen van toepassing op zowel plan- als project-MER's als op ontheffingsaanvragen en screenings. De **nadruk ligt wel op plan- en project-MER's**, en in een aantal gevallen blijft de relevantie beperkt tot deze instrumenten sensu stricto. In de tekst wordt zoveel mogelijk verduidelijkt voor welke vormen van milieueffectrapportage de aandachtspunten relevant zijn.

Conceptueel kan **de opmaak van een MER opgesplitst worden in twee grote onderdelen**:

- 1 - Het **afbakenen van het studiegebied**: hier wordt in essentie vastgelegd **wat gaat onderzocht worden en hoe dat gaat gebeuren**. Deze fase vindt zijn weerslag in het **startdocument**. Dit voorstel wordt vervolgens bevestigd dan wel aangepast door de richtlijnen die het Team Mer opstelt.
- 2 - De **effectbepaling en -synthese**: in dit onderdeel worden **de effecten bestudeerd en begroot**, en wordt beoordeeld in welke mate ze aanzienlijk zijn. De besluiten van de verschillende disciplines worden er ook in **gesynthetiseerd** tot een overzicht dat ten dienste staat van de besluitvorming.

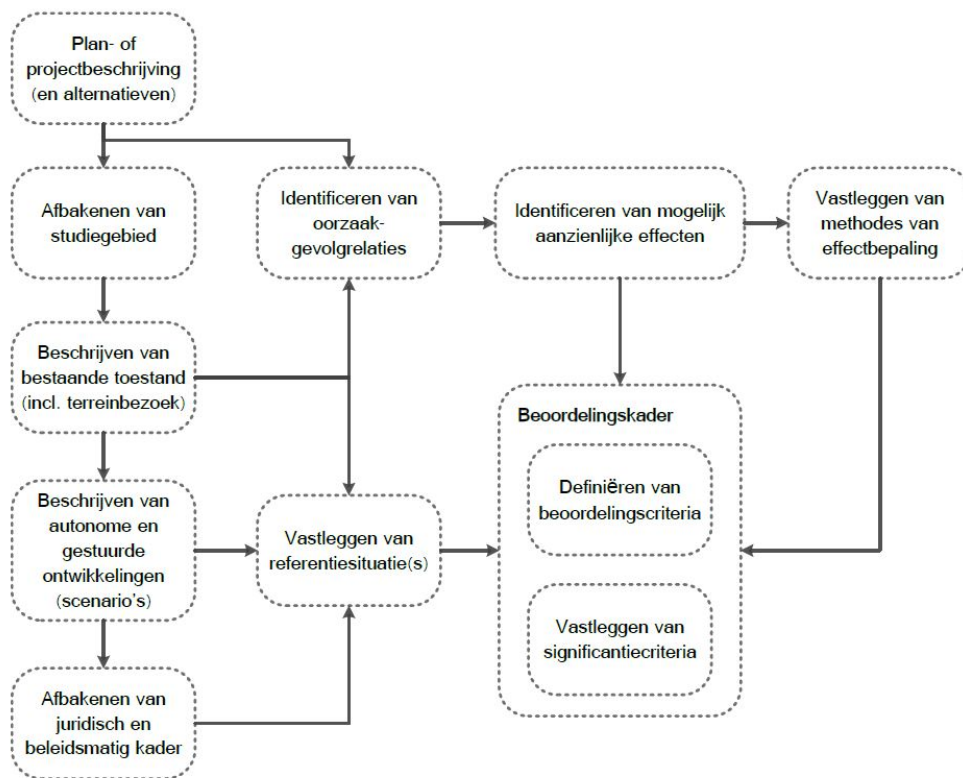
De verschillende stappen binnen elk van deze grote onderdelen worden **hieronder KORT opgelijst**, en in de volgende delen vervolgens **MEER IN DETAIL besproken**.

1 - Afbakenen van het studiegebied

Tijdens de fase van de afbakening van het studiegebied vinden de volgende stappen plaats:

• het nauwkeurig omschrijven van het plan of project en eventueel zijn alternatieven	zie delen Plan- en projectbeschrijving en Alternatieven en varianten
• de afbakening van het studiegebied (gebied waarbinnen de effecten van het plan of project zullen bestudeerd worden)	zie deel Afbakening van het studiegebied en van eventuele aandachtsgebieden
• de beschrijving van de bestaande situatie in het studiegebied	zie discipline- of activiteitspecifieke richtlijnenboeken
• het beschrijven van de autonome en gestuurde ontwikkelingen en het vastleggen van de referentiesituatie , waarmee de geplande situatie zal vergeleken worden	zie deel Ontwikkelingsscenario's en deel Referentiesituatie
• de afbakening van het juridisch en beleidsmatig kader	zie deel Juridische en beleidsmatige randvoorwaarden
• de scoping , of het identificeren van de oorzaak-effectrelaties en het selecteren van de mogelijk aanzienlijke effecten	zie delen Scoping - de basis en Scoping - methodologie
• het vastleggen van de methodes waarmee de effectbepaling zal gebeuren	zie deel Gebruik van modellen in milieueffectrapportage en ook de discipline- of activiteitspecifieke richtlijnenboeken
• het uitwerken van een beoordelingskader , dat vastlegt welke beoordelingscriteria zullen gebruikt worden, waaraan zal getoetst worden en hoe zal bepaald worden of een effect al dan niet als aanzienlijk moet beschouwd worden. Voor een aantal effecten wordt een kader voorgesteld in richtlijnenboeken van desbetreffende disciplines	zie deel Beoordelingskader en koppeling met noodzaak milderende maatregelen en ook de discipline- of activiteitspecifieke richtlijnenboeken

Onderstaande figuur geeft een overzicht van de verschillende methodologische stappen binnen dit onderdeel en van de manier waarop ze aan elkaar gerelateerd zijn.

Figuur Afbakening van het studiegebied

In een plan- of project-MER worden al deze stappen doorlopen. In een ontheffingsnota komen in principe nagenoeg dezelfde stappen terug. Een uitvoerige beschrijving van het juridisch en beleidsmatig kader is er echter minder aan de orde en ontwikkelingsscenario's zijn doorgaans niet relevant. Een screeningsnota kan zich in deze fase vaak beperken tot het omschrijven van het plan of project en een beknopte beschrijving van de referentiesituatie.

2 - Effectbepaling en -synthese

In dit onderdeel vinden de volgende stappen plaats:

• een berekening of begroting van de effecten	
• een bepaling van de mate waarin de vastgestelde effecten ook aanzienlijk, negatief, beperkt negatief of verwaarloosbaar zijn, rekening houdend met het eerder vastgelegde beoordelingskader	zie deel Beoordelingskader en koppeling met noodzaak milderende maatregelen
• het definiëren van milderende maatregelen voor de vastgestelde effecten	zie deel Milderende maatregelen
• een begroting van de (residuele) effecten als de milderende maatregelen uitgevoerd worden	
• het vastleggen van de behoeften op het vlak van monitoring van de effecten	zie deel Monitoring
• het beschrijven van de vastgestelde leemten in de kennis en hun eventuele invloed op de besluitvorming	zie deel Leemten in de kennis
• het uitschrijven van een discipline-overschrijdende synthese ter ondersteuning van de besluitvorming	zie deel Integratie en eindsynthese

- de redactie van een **niet-technische samenvatting**, bestemd voor het grote publiek

zie deel [Niet-technische samenvatting \(NTS\)](#)

Onderstaande figuur geeft een overzicht van de verschillende methodologische stappen binnen dit onderdeel en van de manier waarop ze aan elkaar gerelateerd zijn.

Figuur Effectbepaling en –synthese

In een plan- of project-MER worden in principe al deze stappen doorlopen. Ook in een ontheffingsnota komen de meeste van deze elementen aan bod. Het is toegelaten dat een ontheffing, naast een beschrijving van de kenmerken van het geplande project, milderende maatregelen bevat om aanzienlijke negatieve effecten te milderen. Het is noodzakelijk om deze milderende maatregelen ook te beschrijven want het is juist door deze milderende maatregelen te nemen dat er geen aanzienlijke effecten zijn. Hierbij is het ook belangrijk dat de projectgeïntegreerde maatregelen weergegeven worden die noodzakelijk zijn om tot de conclusie 'geen aanzienlijke effecten' te komen.

De inhoud van een screeningsnota beperkt zich voor wat dit onderdeel betreft tot de begroting van de effecten en een bepaling van de mate waarin ze aanzienlijk zijn. Voor milderende maatregelen geldt voor een project-m.e.r.-screening hetzelfde als voor ontheffingsnota's (cf. supra). Bij een plan-me.r.-screening moet voor milderende maatregelen een onderscheid gemaakt worden tussen enerzijds milderende maatregelen die noodzakelijk zijn om te vermijden dat een plan aanzienlijk negatieve effecten kan hebben, en anderzijds maatregelen die een plan milieuvriendelijker maken. Maatregelen die nodig geacht worden om te kunnen besluiten dat de effecten van een plan niet aanzienlijk zijn moeten in het plan geïntegreerd zijn, en kunnen dus niet opgelijst worden als 'milderende maatregelen'.

Leemten in de kennis en monitoringsprogramma's horen niet thuis in een ontheffingsaanvraag of screeningsnota als ze de basis vormen voor twijfel over het niet-aanzienlijk zijn van de effecten of als niet eerder in een plan- of project-MER onderzochte effecten aan de basis ervan liggen.